

Instruks

Instruks for opplæring_adgang_sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Dokument ID: [SDOK-515-19](#), revisjon: 6.0

Konfidensialitet: K0 Statnett åpen informasjon, som kan deles med alle

Denne kopien ble lastet ned 30.12.2024 av [Jon Halvor Holtet](#).

Originaldokumentet kan ha blitt publisert i ny revisjon eller trukket tilbake etter at denne kopien ble lastet ned.

Gjeldende revisjon av dette dokumentet kan lastes ned her:

<https://samhandling.statnett.no/styrendedok/Dok.aspx?id=SDOK-515-19>

Arbeidsgruppe: [Elsikkerhet](#)

Ansvarlig: [Jon Halvor Holtet](#)

Dokumenteier: [Endre Johan Hoel](#)

Verifisert: 30.12.2024 av [Jon Halvor Holtet](#)

Godkjent: 30.12.2024 av [Endre Johan Hoel](#)

Planlagt revidert innen: 30.12.2027

Nøkkelord: EI-sikkerhet

1 Styrende policy og lovgivning

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg er underlagt [policy sikkerhet](#). [Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg](#), som er hjemlet i [Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr](#), er styrende, og denne instruksen kommer i tillegg.

2 Formål og virkeområde

Instruksen skal ivareta elsikkerheten ved arbeid på eller nær ved, samt drift av Statnetts elektriske anlegg ved at det stilles krav om at aktivitetene skal være tilstrekkelig planlagt og at det skal iverksettes nødvendige sikkerhetstiltak for å unngå skade på liv, helse og materielle verdier.

Videre regulerer instruksen Statnetts rutiner for adgang til elektriske anlegg.

Denne instruks gjelder for alle elektriske anlegg hvor Statnett har driftslederansvar/er driftsansvarlig.

3 Målgruppe

Alle ansatte i Statnett og eksterne som skal ha selvstendig adgang til Statnetts elektriske anlegg, eller arbeide under ledelse av andre på Statnetts elektriske anlegg, der Statnett har driftslederansvar/er driftsansvarlig.

4 Definisjoner / krav

Driftsleder (høyspenning): Person utpekt av eier/driver til å være ansvarlig for og forestå daglig drift og vedlikehold av de elektriske anleggene.

Driftsansvarlig (lavspenning): Person utpekt av eier/driver til å være ansvarlig for og forestå daglig drift og vedlikehold av de elektriske anleggene.

Adgangstillatelse: Adgangstillatelse til Statnetts elektriske anlegg reguleres gjennom utstedelse av sikkerhetskort. Adgangstillatelse kreves i følgende tilfeller:

- *Ved selvstendig adgang til høyspenningsområder*
- *Ved selvstendig adgang til lavspenningsanlegg som ikke er beskyttet mot berøring*
- *Ved klatring i master (luftledninger) uten ledsaging (gjelder ikke ledninger under bygging)*

Ledsagingstillatelse: Autorisasjonen som kreves for å ledsage person uten adgangstillatelse. Ledsaging innebærer at:

- *Den som ledsager ikke skal forlate den som ledsages.*

For at en person skal kunne ledsages i anlegget, kreves i tillegg at vedkommende er gitt adgang, ref. definisjon på "Gi adgang".

Gi adgang: Autorisasjonen som kreves for å kunne gi en person adgang til et elektrisk anlegg. Når en person "gis adgang", forutsetter dette at vedkommende er ledsaget av en person med ledsagingstillatelse.

Sikkerhetskort: Post i sikkerhetskortdatabasen som viser hvilke personlige godkjenninger en person har knyttet til Statnetts elektriske anlegg. Sikkerhetskort utstedes av Statnetts driftsleder, og gjelder for Statnetts elektriske anlegg der Statnett er driftsleder/driftsansvarlig. Den enkelte kan ta utskrift/skjerm bilde av sikkerhetskortet.

Leder for sikkerhet (høyspenning): Utpekt person som har fått ansvar for elsikkerheten på arbeidsstedet.

Ansvarlig for arbeidet (lavspenning): Utpekt person som har fått ansvar for elsikkerheten på arbeidsstedet.

5 Opplæring/adgang/sikkerhetskort

5.1 Dokumentert sikkerhetsopplæring for personell som skal gis adgangstillatelse og ulike roller i sikkerhetskortet

Det vises til prosessen [Styre adgang og tillatelser til å utføre arbeid i Statnetts anlegg](#) for detaljert informasjon.

For **personell som skal ha adgangstillatelse (nytt sikkerhetskort eller sikkerhetskort "gått ut på dato")** skal **sikkerhetsopplæringen** være **dokumentert i eget web-basert anmodningsskjema**. Se eksempel i dok.nr. [1880273](#) i IFS.

Ovenstående krav gjelder dog ikke når:

- Det er inngått avtale mellom Statnetts driftsleder og et annet foretaks driftsleder om at det andre selskaps sikkerhetskort (adgangstillatelse og ledsaging) gjelder for Statnetts anlegg, eller
- Sikkerhetskort utstedes på grunnlag av anmodning/bekreftelse fra et annet foretaks driftsleder.

For skogrydding benyttes egen erklæring (vedlagt egen instruks).

5.2 Dokumentert sikkerhetsopplæring for personell som skal arbeide under ledelse av Leder for sikkerhet (LfS)/Ansvarlig for arbeidet (AfA), og som ikke har adgangstillatelse

Den som skal arbeide under ledelse av LfS/AfA skal minimum ha gjennomgått ett av følgende kurs (eventuelt kurs for forsyningsanlegg med minimum tilsvarende innhold):

- E-læringskurs "Adgang til elektriske anlegg"
- E-læringskurs "Aktiviteter nær kraftledninger og kabler i bakken"

Det skal ikke være mer enn 12 måneder mellom hver opplæring.

Kursbevis sendes på e-post til: Sikkerhetskort@Statnett.no.

Opplæring angitt foran kan i følgende tilfeller erstattes av en stedlig gjennomgang i regi av utpekt leder for sikkerhet (LfS) / den som skal utpekes som LfS:

- Aktiviteter i regi av redningsmannskaper, politi og brannmannskaper
- Arbeider nær ved Statnetts høyspenningsanlegg, hvor det er utarbeidet SJA som er godkjent av LfS

5.3 Komplett oversikt over krav til opplæring av personell innen elsikkerhet

I FEK § 1 med veiledning brukes begrepet *arbeid* (... *knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr*). Med arbeid menes enhver form for aktivitet, slik som planlegging, prosjektering, utførelse, drift, vedlikehold, reparasjon og kontroll. For å utføre arbeid kreves det opplæring innen elsikkerhet. Det er utarbeidet et slikt kravdokument for å synliggjøre krav til opplæring for personell som skal utføre arbeid knyttet til Statnett sine elektriske anlegg: [Matrise for krav til opplæring for arbeid i og med elektriske anlegg](#). Linjeleder har ansvar for at den enkelte medarbeider gjennomfører opplæringen.

5.4 Nøkler og adgangskort til høyspenningsområder

Det er kun personell med adgangstillatelse som kan ha nøkler og adgangskort til høyspenningsområder. Driftsleder, Leder for driftsområde eller annen som er bemyndiget av driftsleder avgjør hvem som skal ha nøkkel og adgangskort.

Utleverte nøkler og adgangskort må oppbevares betryggende og eventuelle tap må meldes nærmeste overordnede snarest mulig.

Ved avsluttet arbeidsforhold/arbeidsoppdrag skal nøkkel og adgangskort leveres til den som har levert ut nøkkel/adgangskort.

5.5 Varsling om behov for ledsaging

Hvis en person skal inn i en stasjon og dette krever ledsaging eller annen hjelp fra driftspersonell, så skal personen på forhånd, og fortrinnsvis 5 virkedager i forveien, avtale med Leder for driftsområde om ledsaging i anlegget. Ledsager skal:

- I forkant av ledsaging sende ut infoskrivet: Skal du besøke et Statnettanlegg.
- Gå igjennom dokumentet med vedkommende som ledsages og informere om innholdet.
- Informere om lokale forhold i anlegget.
- Innhente signatur på dokumentet fra den som ledsages.
- Oppbevarer dokumentet inntil vedkommende som ledsages har forlatt anlegget.

5.6 Prosjekter - Prosjektleders ansvar

Ved behov for adgangs- og/eller ledsagingstillatelse for eksternt personell, er prosjektleder ansvarlig for å påse at opplæring i FSE og førstehjelp, samt gjennomgang av Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort til Statnetts elektriske anlegg (denne), er gjennomført før det anmodes om sikkerhetskort. Prosjektleder er videre ansvarlig for opplæring av personell som skal arbeide under ledelse av LfS/ÅfA, jfr. pkt. 5.2. Prosjektleder er ansvarlig for at web-basert anmodningsskjema fylles ut, vedlegges tilstrekkelig dokumentasjon, og sendes Leder for driftsområde.

5.7 Ved brann i eller i nærheten av anlegg

Statnetts personell skal alltid ledsage brannmannskap i anleggene. Statnetts mannskap skal alltid overvåke slokkingsarbeidet og være ansvarlig for personsikkerheten i forhold til de elektriske anleggene.

5.8 EMF – Spesielt utsatt personell

Medarbeidere som er gravide eller har aktive implanterte medisinske innretninger, som f.eks. pacemakere, hørselsimplantater, insulinpumper, kan være spesielt sårbare for eksponering av elektriske og magnetiske felt (EMF).

Det er medarbeiderens ansvar å informere arbeidsgiveren hvis de tilhører gruppen spesielt utsatt personell.

For ansatte med et aktivt implantat, må det gjøres en risikovurdering av påvirkningene på implantatet fra elektriske og magnetiske felt. Denne vurderingen skal gjøres i samråd med lege eller sykehus. Hvis det ikke foreligger noen medisinsk vurdering, skal grenseverdiene for befolkningseksposering ikke overskrides, se [veileder for arbeid i elektriske og magnetiske felt](#).

Gravide kvinner ansatt i Statnett skal ikke arbeide i feltstyrker over grenseverdiene for befolkningseksposering. Statnett tilbyr om nødvendig ansatte alternativt arbeid under svangerskapet for å oppfylle denne bestemmelsen.

5.9 Melding av ulykker/uhell til DSB

Personskader eller skader på anlegg eller eiendom som er forårsaket av elektrisitet eller som oppstår ved arbeid på eller betjening av elektriske anlegg, skal i hvert enkelt tilfelle meldes snarest mulig til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Se punkt 8.1 i [prosedyreverk elsikkerhet](#): Dokumentasjon og melding av anlegg i henhold til FEF 2006 kapittel 3. I tillegg kommer intern varsling i tråd med gjeldende beredskapsplaner.

6 Pliktmessig avhold

Den som skal arbeide på (og/eller nær ved) Statnetts elektriske anlegg plikter og ikke nyte rusmidler de siste 8 timer før arbeidets påbegynnelse.

7 Kontroll av etterlevelse

Ansvaret for kontroll av etterlevelse ligger hos dokumenteier og godkjenner.

Driftsleder/driftsansvarlig har gjennom egen stillingsinstruks blitt tildelt myndighet til å utarbeide og godkjenne prosedyrer, retningslinjer og instruksjoner innenfor området elsikkerhet i samsvar med [policy sikkerhet](#).

8 Vedlegg og referanser

Referanser:

- [Policy sikkerhet](#) (SDOK-856-6)
- [Instruks for leder for sikkerhet](#) (SDOK-515-11)
- [Instruks for Leder for sikkerhet og ryddelag ved skogrydding nær høyspenningsledninger](#) (SDOK-515-14)
- [Instruks for vernebekledning](#) (SDOK-587-20)
- [Prosedyreverk elsikkerhet](#) (SDOK-515-72)
- [Skal du besøke et Statnettanlegg](#) (SDOK-587-49)
- [Matrise for krav til opplæring for arbeid i og med elektriske anlegg](#) (dok.nr. 3096718)
- [Styre adgang og tillatelser til å utføre arbeid i Statnetts anlegg](#) (prosess i Statnett)
- [Veileder for arbeid i elektriske og magnetiske felt](#) (dok.nr. 3273394 i IFS)
- [Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg](#) (www.lovdata.no)
- [Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr](#) (www.lovdata.no)

- [Forskrift om elektriske forsyningsanlegg](http://www.lovdatab.no) (www.lovdatab.no)
- [Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr](http://www.lovdatab.no) (www.lovdatab.no)

9 Versjonslogg

Gyldig fra	Revisjonskategori (Ny/Oppdatert/Ordvalg/Ingen)	Beskrivelse av viktige endringer
01.01.2025	Oppdatert	4: Tydeliggjort hva ledsaging innebærer. 5.3: Synliggjort at det er linjeleder som er ansvarlig for at pålagt opplæring blir gjennomført. 5.5: Lagt inn hva ledsager skal gjøre i forbindelse med ledsaging.

Instruks

Instruks for opplæring_adgang_sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Revisjonslogg SDOK-515-19:

Revisjon	Godkjent	Godkjent av	Beskrivelse
6.0 Vis endringer	30.12.2024	Endre Johan Hoel	Se versjonslogg
5.0 Vis endringer	02.01.2024	Arnfinn Granheim	Se versjonslogg
4.0 Vis endringer	30.12.2022	Arnfinn Granheim	Se versjonslogg
3.0 Vis endringer	29.12.2021	Arnfinn Granheim	Se versjonslogg
2.0 Vis endringer	29.12.2021	Arnfinn Granheim	Se versjonslogg
1.0 Vis endringer	06.12.2021	Arnfinn Granheim	Migrert fra IFS#1240552